

до френското простолюдие. Най-изтънчени сж въ това отношение англицитѣ, между които източняка би свикналъ само следъ мжчителни компромиси съ стомаха си, съ ограничения въ стоежъ предъ масата, въ боравяне съ нѣколко вилици и ножове едновременно и последователно, въ избѣгването на шумни тонове при сърбането, мляскането и т. н., които у ориенталцитѣ сж тъй богати, плюсь взетото отъ турцитѣ *уригване* и т. н. Ядението у англицитѣ е и таинство и тържество, — именно презъ това време тѣ се обличатъ най-празднично, особно на вечеря).

Ястието (повечето *яхнии* и *каши* — общи съ турскитѣ и грѣцкитѣ) у Сливенци е *манджа* — дума взета вѣроятно отъ латинскитѣ народи на Полуострова; *насипва* се най-вече въ калайсани медни *сахъни* (събирателно: *сждлини*), порано и въ прѣстени сждове и чинии, — думата е влѣзла вѣроятно отъ турското име на китайцитѣ, които се броятъ и за първи производители на порцелановитѣ сждове; Китай на английски е *Чайна*). *Чорбата*, която иде на първо мѣсто, се насипва въ *пахарки*; солта, червения и черния пиперъ стоятъ въ *солници*, обикновено съ нѣколко отдѣления и издѣлбани отъ дърво.

Закуската, не само у Сливенци, но въобще у българитѣ и източнитѣ народи, нѣма особно име и не личи като редовна, установена точка отъ ежедневната програма за ядене. Най-старата закуска на българитѣ е била *попарата*, която заварили и турцитѣ и я взели въ сжщото ѝ значение (съ промѣнено ударение: *попара*; *тарханата* е турско). Закусването съ *чай* е преминало отъ руситѣ, особно следъ освобождението.

Времето за ядене презъ разнитѣ части на деня не е точно разпредѣлено, ни редовно съблюдавано, освенъ напоследъкъ у тия, които иматъ между членоветѣ на семейството си ученици и чиновници: *закуска* между 7 и 8; *обѣдъ* между 12 и 12¹/₂, а *вечеря* около 7 и 8 часа; у англицитѣ: *закуска* между 8¹/₂ и 9; *обѣдъ* въ 1¹/₂; следобѣденъ чай въ 5 часа (*five o'clock tea*; чай съ млѣко, хлѣбъ и масло; пасти и сладко), *вечеря* въ 7¹/₂, а навремени и *късна вечеря* въ 12 часа, следъ театъръ).

Старитѣ Сливенци, съ огледъ на храната, посочватъ миналото като много по благодатно, завидно, нежели настоящето. „Хората едно време си хранѣли кучетата съ *тиганици*,“ пѣкъ сега и за хората хлѣбъ нѣма“.

Сливенци отъ нѣколко десетки години се лишили отъ много предишни свои блага. Преди всичко, лозята и хубавото вино, на което се радвали почти всички граждани, и то въ изобилие, днесъ ставатъ рѣдкостъ или благо само за имачитѣ значителни срѣдства. Тѣй много произвеждания преди *медъ* въ самия градъ — днесъ е сжщо рѣдкостъ. Заселенитѣ